

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การวางแผนการผลิตพืชในพื้นที่ราบ ให้แก่เกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ปีการผลิต 2539/2540

CROP PRODUCTION PLANNING IN LOWLAND FOR THE FARMERS OF
MAE HONG SON PROVINCE 1996/1997 CROP YEAR

โดย

นายอักษร เสนาไชย

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร)

พ.ศ.2541

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การวางแผนการผลิตพืชในพื้นที่ราบ ให้แก่เกษตรกรจังหวัดแม่ฮ่องสอน
ปีการผลิต 2539/2540

ผู้วิจัย : นายอักษร เสนาไชย

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร)

สาขาวิชาเอก : เศรษฐศาสตร์เกษตร

ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ จันทรศิริ)

16 / 11 / 41

การปลูกพืชหลายครั้งหรือการปลูกพืชหลายอย่าง เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มรายได้
ให้แก่เกษตรกร

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ คือ 1) เพื่อศึกษาถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสภาพ
การผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของเกษตรกรที่ทำการเกษตรในพื้นที่ราบของจังหวัดแม่ฮ่องสอน 2)
เพื่อวิเคราะห์หาระดับการใช้ปัจจัยการผลิต และแผนการผลิตพืชในพื้นที่ราบ ให้เกษตรกรมีรายได้
สุทธิสูงสุดภายใต้เงื่อนไข และข้อจำกัดของทรัพยากรที่มีอยู่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน และ 3) เพื่อหา
รูปแบบในการปรับปรุงแผนการผลิตพืชในพื้นที่ราบที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ และให้
สอดคล้องกับแนวทางในการขยายหรือควบคุมการผลิตพืชที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอนใน
อนาคต

การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีลิเนียร์โปรแกรมมิ่งหาคำตอบ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ข้อมูลที่ใช้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีการผลิต 2539/2540 การศึกษาครั้งนี้แยกการวิเคราะห์ตามขนาดฟาร์ม คือ ฟาร์มขนาดเล็ก ฟาร์มขนาดกลาง และฟาร์มขนาดใหญ่

ผลจากการวิเคราะห์การวางแผนการผลิตพืชของฟาร์มเกษตรกรขนาดเล็ก มีดังนี้คือ ระบบการปลูกพืชได้แก่ ระบบข้าวเจ้าหน้าปี-กระเทียมพันธุ์พื้นเมือง-ถั่วเหลืองพันธุ์ ชม.60 ถั่วแฉ่ำ 0.52 ไร่ ระบบถั่วเหลืองพันธุ์ ชม.60 ถั่วฝัก-กระเทียมพันธุ์พื้นเมือง-ถั่วเหลืองพันธุ์ ชม.60 ถั่วแฉ่ำ 0.78 ไร่ ระบบข้าวเจ้าหน้าปี-กระเทียมพันธุ์พื้นเมือง 0.40 ไร่และระบบถั่วเหลืองพันธุ์ ชม.60 ถั่วฝัก-กระเทียมพันธุ์พื้นเมือง 1.89 ไร่ โดยใช้แรงงานครอบครัวทั้งสิ้น 1,657.09 ชั่วโมง ไม่ได้มีการจ้างแรงงานจ้างและแรงงานแลกเปลี่ยน รวมแรงงานที่ใช้ตลอดทั้งปีการเพาะปลูก 1,657.09 ชั่วโมง ใช้ต้นทุนที่เป็นเงินสดทั้งสิ้น 15,630.16 บาท มีรายได้สุทธิ 44,092.64 บาท

ผลจากการวิเคราะห์การวางแผนการผลิตพืชของฟาร์มเกษตรกรขนาดกลาง มีดังนี้คือ ระบบการปลูกพืช ได้แก่ ระบบข้าวเจ้าหน้าปี-กระเทียมพันธุ์พื้นเมือง-ถั่วเหลืองพันธุ์ ชม.60 ถั่วแฉ่ำ 0.54 ไร่ ระบบถั่วเหลืองพันธุ์ ชม.60 ถั่วฝัก-กระเทียมพันธุ์พื้นเมือง-ถั่วเหลืองพันธุ์ ชม.60 ถั่วแฉ่ำ 2.31 ไร่ ระบบข้าวเจ้าหน้าปี-กระเทียมพันธุ์พื้นเมือง 0.50 ไร่ ระบบถั่วเหลืองพันธุ์ ชม.60 ถั่วฝัก-กระเทียมพันธุ์พื้นเมือง 3.53 ไร่ และระบบข้าวเจ้าหน้าปี-ถั่วเหลืองพันธุ์ ชม.60 ถั่วแฉ่ำ 0.29 ไร่ โดยใช้แรงงานครอบครัวทั้งสิ้น 2,866.49 ชั่วโมง แรงงานจ้าง 117.07 ชั่วโมง และแรงงานแลกเปลี่ยน 17.04 ชั่วโมง รวมแรงงานที่ใช้ตลอดทั้งปีการเพาะปลูก 3,000.60 ชั่วโมง ต้นทุนที่ใช้เป็นเงินสดทั้งสิ้น 18,155.73 บาท มีรายได้สุทธิ 63,758.10 บาท

ผลจากการวิเคราะห์การวางแผนการผลิตพืชของฟาร์มเกษตรกรขนาดใหญ่ มีดังนี้คือ ระบบการปลูกพืช ได้แก่ ระบบข้าวเจ้าหน้าปี-กระเทียมพันธุ์พื้นเมือง-ถั่วเหลืองพันธุ์ ชม.60 ถั่วแฉ่ำ 7.37 ไร่ ระบบข้าวเจ้าหน้าปี-กระเทียมพันธุ์พื้นเมือง 0.19 ไร่ ระบบถั่วเหลืองพันธุ์ ชม.60 ถั่วฝัก-

กระเทียมพันธุ์พื้นเมือง 1.61 ไร่ และระบบข้าวเจ้าหน้าปี-ถั่วเหลืองพันธุ์ ชม.60 ถดุดน-กระเทียมพันธุ์พื้นเมือง 0.46 ไร่ โดยใช้แรงงานครอบครัวทั้งสิ้น 3,041.78 ชั่วโมง แรงงานจ้าง 152.08 ชั่วโมง และแรงงานแลกเปลี่ยน 80.76 ชั่วโมง รวมแรงงานที่ใช้ตลอดทั้งปีการเพาะปลูก 3,274.62 ชั่วโมง ใช้ต้นทุนที่เป็นเงินสดทั้งสิ้น 19,019.52 บาท มีรายได้สุทธิ 93,827.82 บาท

ABSTRACT

Title Crop Production Planning in Lowland for the Farmers of Mae Hong Son
Province 1996/1997 Crop Year

By : Aksorn Senachai

Degree : Master of Science (Agricultural Economics)

Major Field Agricultural Economics

Chairman, Thesis Advisory Board

Choosak Jantanopsiri

(Assistant Professor Choosak Jantanopsiri)

16, 7, 1998

Multiple cropping or diversification is one of many methods of increasing income for the farmers.

The objectives of this study are 1) to study economic conditions and agricultural productive conditions of farmers in lowland of Mae Hong Son province 2) to find production factor levels and production planning in lowland which maximizes net return for the farmers in accordance with the limited resource in Mae Hong Son province and 3) to find the most appropriate cropping pattern.

The study applied the linear programming method to search out the solution. Three models were set up : one for small size farm, another one for medium size farm, and the last one for large size farm. Data used in the analysis were sampling from farmers in Mae

Hong Son province 1996/1997 crop year.

The results of the optimum solution for the production planning of small size farm are : 1) 0.52 rai are used in non-glutinous rice-local garlic-soybean CM60 (dry season) pattern, 0.78 rai in soybean CM60 (rainy season)-local garlic-soybean CM60 (dry season) pattern 0.4 rai in non-glutinous rice-local garlic pattern, and 1.89 rai soybean CM60 (rainy season) -local garlic pattern ; 2) 1,657.09 manhours of family, no hired and no exchanged labour, are required in the production : 3) 15,630.16 baht of cash cost is spent in the production ; 4) net return is 44,092.64 baht

The results of the optimum solution for production planning of the medium size farm are 1) 0.54 rai are used in non-glutinous rice-local garlic-soybean CM60 (dry season) pattern, 2.31 rai in soybean CM60 (rainy season) - local garlic-soybean CM60 (dry season) pattern, 0.50 rai in non-glutinous rice-local garlic pattern, 3.53 rai in soybean CM60 (rainy season)-local garlic pattern, and 0.29 rai in non-glutinous rice-soybean CM60 (dry season) pattern; 2) 2,866.49, 117.07 and 17.04 manhours of family, hired, and exchanged labor, respectively, are required in the production ; 3) 18,155.73 baht of cash cost is spent in the production ; 4) net return is 63,758.10 baht.

The results of the optimum solution for the production planning of large size farm are 1) 7.37 rai are used in non-glutinous rice-local garlic-soybean CM60 (dry season) pattern, 0.19 rai in non-glutinous rice-local garlic pattern, 1.61 rai in soybean CM60 (rainy season)-local garlic pattern, and 0.46 rai in non-glutinous rice-soybean CM60 (rainy season)-local garlic pattern; 2) 3,041.78, 152.08 and 80.76 manhours of family, hired and exchanged labor, respectively, are required in the production; 3) 19,019.52 baht of cash cost is spent in the production; 4) net return is 93,827.82 baht.